

Dekanat Wołkowysk W XVII w. Repla należała do znanego rodu Scypionów, potem – Wołowiczów, w XVIII w. stała się własnością rodu Massalskich, potem – Głazierów.

Pierwszą świątynię założono tu w 1632 r. przez podkomorzego grodzieńskiego Scypiona. Nowy drewniany kościół pod wezwaniem św. Anny, matki Najświętszej Maryi Panny, pobudował w 1730 r. książę Michał Massalski, kasztelan wileński oraz hetman polny WKL. W świątyni stały trzy ołtarze: główny – św. Anny, lewy boczny dwupoziomowy ołtarz z obrazem Najświętszej Maryi Panny w srebrnej szacie pośrodku oraz z ikoną Matki Bożej Częstochowskiej w drugim poziomie; prawy boczny – św. Antoniego z Padwy z obrazem św. Michała Archanioła u góry. Oprócz tego w 1783 r. generał Ksawery Massalski wzniósł tu jeszcze kaplicę.

W 1850 r. starożytna świątynia została odnowiona: był to prostokątny w podstawie drewniany kościół o dwóch wieżach 29 na 17 łokci (ok. 18,5 na 11 m), wewnątrz którego znajdowało się pięć ołtarzy. † Pod koniec XIX w. zauważono, że świątynia już nie może zmieścić wszystkich swych wiernych. Architekt Płotnikow w 1900 r. stworzył projekt neogotyckiej świątyni z cegły o dwóch wieżach, ale ten nie zadowolił parafian, ponieważ kościół uznano za zbyt mały (oryginał początkowego projektu zachowany do dziś w archiwum parafii). Dojlił zmienił szkice, powiększył wymiary kościoła i w 1902 r. rozpoczęto budowę nowej świątyni. 15 września został uroczystie założony i poświęcony kamień węgielny.

Budowa kościoła była prowadzona dzięki składkom parafian oraz staraniom ks. Władysława Ławrynowicza. W 1908 r. nowy murowany kościół był już ukończony. Ołtarz w starym kościele był skierowany na południe, nową zaś świątynię pobudowano przed wschodnią fasadą starego z ołtarzem orientowanym na wschód. Świątynia została konsekrowana pod wezwaniem Najświętszego Imienia Maryi. Podczas I wojny światowej została uszkodzona, w czasie międzywojennym została odnowiona.

Kościół Najświętszego Imienia Maryi w Repli to świątynia o dwóch wieżach i trzech nawach, wzorowana na bazylice, prostokątna w podstawie, z dwoma zakrystiami oddzielonymi transeptem przy prostokątnym prezbiterium. Końce fasad zostały oznaczone wysokimi neogotyckimi wieloząbkowymi tarczami. Główną fasadę zdobią dwie czworoboczne czterokondygnacyjne wieże-dzwonnice pod stromymi wielobocznymi szpicami. Ściany wzmocnione piętrowymi podporami, całość jest pokryta systemem dachów blaszanych.

Wnętrze kościoła, podzielone czterema parami filar na trzy nawy i pokryte systemem krzyżowych sklepień na spiczastych łukach podpełznych, upiększają trzy ołtarze.

Ołtarz główny stworzono w latach 1990., w jego centrum znajduje się duży rzeźbiony

Krucyfiks, po lewej stronie znajduje się obraz św. Faustyny, po prawej – Jezusa Miłosiernego. Nawy boczne rzeźbione i neogotyckie, stworzono na początku XX w.: w lewym ołtarzu znajduje się obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy z obrazem św. Józefa u góry, a w prawym – obraz św. Antoniego (jego monogram zamieszczono w górnej części niszy ołtarza), na górze – obraz Jezusa dźwigającego krzyż. Zainteresowanie wywołują również rzeźbione w stylu neogotyckim ambona i konfesjonały. Podłogę wyłożono ceramicznymi kaflami. Nad narteksem zrobiono chór organowy, na którym dotychczas znajdują się barokowe organy.

Ogrodzenie terenu przykościelnego zostało wykonane z kamienia, główne wejście upiększa trzyczęściowa brama z czerwonej cegły. Na południowej linii ogrodzenia wmurowano dwupokojową neogotycką kaplicą czaszek z czerwonej cegły i kamienia.

Do parafii replańskiej (zawsze wchodziła do dekanatu wołkowyskiego oprócz lat międzywojennych, gdy należała do dziekanatu Łunno) należała kaplica w Ciereszках oraz murowana świątynia na miejscowym parafialnym cmentarzu, jak również do 1864 r. filialny kościół w Werejkach (od 1921 r. samodzielna parafia). Przy kościele działały szkoła parafialna oraz szpital. W 1939 r. liczba wiernych przekraczała 4200 osób. Kaplica na cmentarzu była grobowcem rodu Głazierów-Zalutyńskich, którzy mieli siedzibę w sąsiedniej wiosce Duchowlany. W XIX w. została pobudowana neogotycka rotunda z kamienia, okrągła w podstawie, uwieńczona półsferycznym sklepieniem, z kryptą u dołu. Na początku XX w. do ściany ołtarza kaplicy z czerwonej cegły dobudowano zakryte zejście do krypty, boczne ściany którego również miały nisze dla trumien. Kaplicę ogrodzono kamienno-cegielnym ogrodzeniem.

W latach władzy sowieckiej kaplica została zrabowana i zostawiona w stanie ruin, jej odbudowanie rozpoczęto dopiero w latach 90. ub.w. Dotychczas przeprowadzono tylko prace konserwacyjne – nad rotundą odnowiono betonowy szpic z lat 30. ub.w., zamieniono dach i wstawiono okna.

Status pomnika architektury świątynia otrzymała dopiero w latach 90. XX wieku.